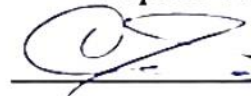

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

 - Сергій СОКОЛЮК

«12» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма: Аграрне підприємництво та агротрейдинг

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». – Умань: Уманський НУС, 2024. 26 с.

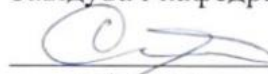
Розробники: доктор філософії, доцент Бленда Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол № 1 від «07» серпня 2024 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

 (Соколюк С.Ю.)
(підпис)

«07» серпня 2024 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від «08» серпня 2024 року

Голова (Мудрак Р.П.)
(підпис)

«08» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>076 Підприємство та торгівля</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
	1-й	1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: другий (магістерський) Освітня програма: «Аграрне підприємство та агротрейдинг»	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальне завдання – контрольна робота для студентів ЗФН	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» розроблена відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (схвалено Вченою радою УНУС, протокол №1 від 08.10.2020, із змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол № 8).

Навчальна дисципліна «Стратегії розвитку бізнесу» належить до обов'язкових дисциплін, вивчення яких передбачено освітньо-професійною програмою «Аграрне підприємництво та агротрейдинг» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Мета вивчення дисципліни - формування системи теоретичних та практичних знань, щодо інструментарію та методики розробки та реалізації стратегії розвитку бізнесу, оволодіння навичками стратегічного мислення щодо процесу розробки стратегій.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- опанування методологічних основ та методики розробки різноманітних видів стратегій розвитку бізнесу;
- вивчення основних видів стратегій і умов їх застосування в бізнес структурах;
- набуття теоретичних та практичних навичок при проведенні стратегічного аналізу;
- освоєння інструментарію розроблення стратегій розвитку бізнесу та вибору стратегічних альтернатив з використанням різних методів та засобів.

Предметом навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» є теоретичні і практичні аспекти стратегічного розвитку бізнесу в конкурентному бізнес середовищі.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми:

Пререквізити	Постреквізити
ОК 4 Соціально-економічний аналіз підприємницького середовища	ОК 7 Управління оптовою і роздрібною торгівлею
	ОК 9 Обґрунтування управлінських рішень
	ОК11 Оцінка ризиків та економічна безпека бізнесу

Вивчення навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Аграрне

підприємництво та агротрейдинг» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля галузі знань 07 Управління та адміністрування (табл. 1).

Таблиця 1

Матриця компетентностей і програмних результатів навчання, що формуються під час вивчення навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу»

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів навчання	Програмні результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК 1.	Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.	ПРН 7	Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.
СК 2.	Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності	ПРН 8	Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.
СК 3.	Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.	ПРН 9	Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.
СК 6.	Здатність до вирішення проблемних питань та прийняття управлінських рішень у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу	ПРН 12	Вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу

Методи навчання та засоби діагностики, що відповідають визначеним результатам навчання за навчальною дисципліною «Стратегії розвитку бізнесу», наведено в табл. 2, 3.

Таблиця 2

Результати, методи навчання та методи контролю за навчальною дисципліною «Стратегії розвитку бізнесу»

Результати навчання за навчальною дисципліною		Методи навчання	Методи контролю
1	Знання:		
1.1	теоретичних основ і сутності розробки та реалізації стратегії розвитку бізнесу	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, контрольна (модульна) робота
1.2	теоретичних та практичних навичок проведення стратегічного аналізу		
1.3	особливостей формування та реалізації стратегії розвитку бізнесу в агросфері		
2	Уміння/навички:		
2.1	опанування методологічних основ та методики розробки різноманітних видів стратегій розвитку бізнесу	Лекція, практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій, написання есе, контрольна (модульна) робота,
2.2	освоєння інструментарію проведення стратегічного аналізу		
2.3	розробляти і приймати стратегічні управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності бізнесу		
3	Комунікація:		
3.1	зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Практичне заняття, дискусія, аналітична робота, вирішення ситуаційних задач	Участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій,

4	Автономія та відповідальність		
4.1	прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів, методів та прогнозування	практичне заняття з вирішення професійно орієнтованих задач, аналітична робота	Виконання індивідуальних і командних завдань, підготовка та представлення презентацій
4.2	відповідальність за результати оцінки процесів та впровадження стратегічних управлінських рішень		

Таблиця 3

Методи навчання та методи контролю програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу»

Програмний результат навчання		Метод навчання	Методи контролю
ПРН 7	Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль
ПРН 8	Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, тестування, участь у дискусії, виконання індивідуальних і командних завдань, модульний контроль

ПРН 9	Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.	Лекція, практичні заняття, дискусія, самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль
ПРН 12	Вирішувати проблемні питання та приймати управлінські рішення у сфері аграрного підприємництва та агротрейдингу	Лекція, практичні заняття, дискусія, виступ з міні-лекцією з проблемних питань самостійна робота з підготовкою рефератів і презентацій, написання есе, самонавчання через конспекти та посібники, Moodle	Усне опитування, експрес-контроль, тестування, участь у дискусії, підготовка та представлення презентацій, модульний контроль

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Тема 1. Стратегія: поняття, еволюція розуміння і передбачення майбутнього розвитку бізнесу.

Поняття і сутність стратегії. Розуміння “стратегії” в економічній сфері. Визначення “стратегії” різними авторами (І. Ансофф, А. Євенко, Б. Карлофф, А. Хакс, Дж. Томпсон та ін.). Основні концепції стратегії: філософська та організаційно-управлінська.

Еволюція розуміння і передбачення майбутнього розвитку бізнесу (історичний огляд). Етапи розвитку та елементи систем управління:

- 1-й етап - бюджетування та фінансовий контроль. Зміст бюджетування, позитивні якості і обмеження даного методу пре передбаченні майбутнього підприємств. Управління на базі фінансового й адміністративного контролю.

- 2-й етап – довгострокове планування. Причини виникнення довгострокового планування. Прогнозування як основа довгострокового планування (еволюційні, нормативні, організаційні прогнози). Методи розробки і структура багатокрокового процесу довгострокового планування. Позитивні сторони та недоліки довгострокового планування.

- 3-й етап - стратегічне планування. Умови переходу від довгострокового до стратегічного планування. Загальні риси та відмінності довгострокового та стратегічного планування.

- 4-й етап – стратегічне управління. Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення. Необхідність переходу підприємств до стратегічного управління як реакція на зміну середовища функціонування підприємств.

Тема 2. Визначення місії та цілей діяльності бізнесу.

Значення місії для діяльності бізнесу. Поняття: «місія», «генеральна мета підприємства». Зв’язок філософії існування, “бачення” та місії організації.

Цілі діяльності бізнес структур та вимоги до їх формування. Класифікація цілей. Стратегічні, довгострокові та короткострокові цілі. Поняття “дерева цілей” і методи його побудови. Застосування “дерева цілей” на різних етапах стратегічного управління бізнесом.

Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища діяльності фірми. Аналіз аграрного сектору України.

Середовище господарської організації. Основні підходи до розуміння середовища господарської організації.

Зовнішнє середовище організації. Необхідність аналізу зовнішнього середовища як умова функціонування підприємства. Моделі зовнішнього середовища. Способи збору інформації для проведення аналізу зовнішнього середовища.

Аналіз макросередовища. Неконтрольовані фактори та адаптація підприємства до них. Методи аналізу макросередовища (PEST – аналіз). Методика проведення аналізу, характеристика груп факторів, які досліджуються та форма подання результатів дослідження.

Аналіз мікросередовища діяльності підприємства. Модель “галузевої конкуренції” М. Портера. Характеристика основних елементів проміжного середовища (мікросередовища) підприємства. Методи дослідження елементів проміжного середовища та стратегії впливу на них.

Характеристика аграрного сектору України. Фактори, які обмежують розвиток агробізнесу в Україні, та його потенціал. Загрози і можливості, які існують для українських агропідприємств. Стан виробництва в Україні. Необхідність моніторингу середовища та розробки антикризової стратегії.

Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу фірми.

Внутрішнє середовище фірми. Техніко-технологічні та соціокультурні моделі внутрішнього середовища організації. Поняття “потенціалу підприємства” (ресурсний, цільовий і функціонально- вартісний підходи до оцінки потенціалу). Системні, структурні та якісні характеристики виробничого потенціалу. SNW – підхід до аналізу сильних та слабких сторін діяльності бізнесу.

Складання стратегічного балансу та сутність SWOT – аналізу. Основні етапи застосування SWOT – аналізу. Загальні характеристики сильних та слабких сторін що використовуються в SWOT- аналізі. Загальні зовнішні можливості та загрози, що використовуються в SWOT - аналізі. Встановлення ліній зв'язку між зовнішніми можливостями і загрозами та слабкими і сильними сторонами підприємства. Оформлення результатів проведеного дослідження. Матриця SWOT – аналізу.

Прогнозування та його методи. Розробка сценаріїв розвитку подій (основні етапи). Необхідність та особливості використання основних методів прогнозування розвитку бізнесу. Досвід застосування експертних методів, методів екстраполяції та моделювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. “СТРАТЕГІЧНИЙ НАБІР” І МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Тема 5. Загальні та загальноконкурентні стратегії. Особливості загальноконкурентних стратегій аграрного бізнесу.

“Стратегічний набір” як система стратегій. Визначення “стратегічного набору” підприємства та вимоги до його формування. Групи стратегій, що складають “стратегічний набір” підприємства. “Стратегічна прогалина”.

Загальні та загальноконкурентні стратегії. Класифікація загальних стратегій та способів їх реалізації. Характеристика загальноконкурентних стратегій. Поєднання загальних та загальноконкурентних стратегій. Зміна змісту стратегій залежно від позицій підприємств у галузі.

Особливості загальноконкурентних стратегій аграрного бізнесу. Стратегії диференціювання та інноваційних технологій в розвитку агробізнесу.

Тема 6. Забезпечувальні стратегії.

Забезпечувальні стратегії (продуктово-товарні, ресурсні та функціональні). Ринкові та виробничі характеристики продуктово-товарних стратегій. Визначення “стратегічної зони господарювання”(СЗГ). Кількісні та якісні характеристики СЗГ.

Ресурсні стратегії. Ресурсний потенціал підприємств як структура та взаємозв'язок ресурсів підприємства. Моделі та методи розробки стратегій відносно основних елементів ресурсного забезпечення бізнесу.

Функціональні стратегії. Сутність функціонального потенціалу управління. Характеристика моделей і методів розробки основних функціональних стратегій управління. Зв'язок ресурсних та функціональних стратегій.

Topic 7. Business diversification strategies. Diversification of agrarian business.

The essence and types of diversification strategies. Conditions for making a decision on diversification. Advantages and disadvantages of diversification for agricultural business. Strategies of diversified development of companies: central, horizontal and conglomerate diversification.

The main factors determining the choice of strategies for diversification due to the reduction of integral corporate costs arising from the multifunctional use of resources.

Characteristics of the strategy of focused diversification as the search and use of additional opportunities for the production of new products, which are embedded in the existing business.

Characterization of the strategy of horizontal diversification as a search for business growth opportunities in existing markets at the expense of new products that require a new technology that differs from the existing one.

Characterization of the strategy of conglomerate diversification as a search for opportunities for the growth of the company due to the production of new products technologically related to those already manufactured, which are sold in new markets.

Тема 8. Корпоративна стратегія. Альтернативність у стратегічному виборі.

Корпоративна стратегія підприємства. Поліпродуктові або диверсифіковані підприємства. Портфель бізнесів (корпоративний портфель). Мета “портфеля бізнесів”. Основні елементи, що формують корпоративну стратегію. Структура корпоративної стратегії. Об'єднання продуктових, функціональних та ресурсних стратегій на загальнокорпоративному рівні.

Альтернативні стратегії як основа правильного вибору корпоративної стратегії розвитку бізнесу. Головні стратегічні альтернативи для базових стратегій: для стратегії зростання – проникнення на нові ринки, диверсифікація, співробітництво, зовнішньоекономічна діяльність; для стратегії стабілізації – зменшення витрат, фінансова активізація та економія, ревізія витрат; для стратегії скорочення – перебудова системи управління, покращення фінансової діяльності, активізація роботи маркетингових служб.

Тема 9. Матричні методи формування корпоративної стратегії.

Матричні методи формування корпоративної стратегії. Призначення та етапи портфельного аналізу. Матричні методи проведення портфельного аналізу (матриця BCG, нові матриці BCG, матриця GE-McKinsey, матриця “балансу життєвих циклів”, матриця “товар - ринок”).

Характеристика матриці Бостонської консалтингової групи (БКГ) –порівняння темпів росту та частки ринку. Альтернативні стратегії в межах матриці БКГ. Сильні та слабкі сторони матриці БКГ. Обмеженість матриці та головні зауваження щодо можливостей її використання.

Характеристика матриці компанії Дженерал Електрик та консалтингової фірми Мак-Кінсі – порівняння привабливості ринку конкурентоздатності. Побудова матриці, її розмірність та структура. Сильні та слабкі сторони моделі Дженерал Електрик та Мак-Кінсі.

**4. Структура навчальної дисципліни
«Стратегії розвитку бізнесу»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	усього	денна форма				заочна форма				
		у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Сутність та основи розробки стратегії розвитку бізнесу										
Тема 1. Стратегія: поняття, еволюція розуміння і передбачення майбутнього розвитку бізнесу.	9	2	1	-	6	9	-	-	-	9
Тема 2. Визначення місії та цілей діяльності бізнесу.	9	2	1*	-	6	9	1	-	-	8
Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища діяльності фірми. Аналіз аграрного сектору України.	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
Тема 4. Аналіз стратегічно-го потенціалу фірми.	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
Разом за змістовим модулем 1	38	8	6	-	24	38	3	2	-	33
Змістовий модуль 2. “Стратегічний набір” і методи формування стратегії розвитку бізнесу										
Тема 5. Загальні та загально-конкурентні стратегії. Особливості загальноконкурентних стратегій аграрного бізнесу.	10	2	2	-	6	10	1	1	-	8
Тема 6. Забезпечувальні стратегії.	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Topic 7. Business diversification strategies. Diversification of agrarian business.	10	1	1*	-	8	10	1	-	-	9
Тема 8. Корпоративна стратегія. Альтернативність у стратегічному виборі.	10	1	1	-	8	10	1	-	-	9
Тема 9. Матричні методи формування корпоративної стратегії.	12	2	2	-	8	12	1	1	-	10
Разом за змістовим модулем 2	52	8	8	-	36	52	5	2	-	45
Усього годин	90	16	14	-	60	90	8	4	-	78

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

**5. Теми семінарських та практичних занять
навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу»**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заоч.
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Сутність та основи розробки стратегії розвитку бізнесу			
1	Тема 1. Стратегія: поняття, еволюція розуміння і передбачення майбутнього розвитку бізнесу.	1	-
2	Тема 2. Визначення місії та цілей діяльності бізнесу.	1	-
3	Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища діяльності фірми. Аналіз аграрного сектору України.	2	1
4	Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу фірми.	2	1
	Всього за змістовий модуль 1	6	2
Змістовий модуль 2. “Стратегічний набір” і методи формування стратегії розвитку бізнесу			
5	Тема 5. Загальні та загально-конкурентні стратегії. Особливості загальноконкурентних стратегій аграрного бізнесу.	2	1
6	Тема 6. Забезпечувальні стратегії.	2	
7	Topic 7. Business diversification strategies. Diversification of agrarian business.	1	
8	Тема 8. Корпоративна стратегія. Альтернативність у стратегічному виборі.	1	-
9	Тема 9. Матричні методи формування корпоративної стратегії.	2	1
	Всього за змістовий модуль 2	8	2
Разом		14	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Сутність та основи розробки стратегії розвитку бізнесу			
1	<p>Тема 1. Стратегія: поняття, еволюція розуміння і передбачення майбутнього розвитку бізнесу.</p> <p>1. Здійснити критичний аналіз відомих визначень стратегії. Які з них є найобґрунтованішими і чому?</p> <p>2. Визначити відмінності між довгостроковим, короткостроковим та стратегічним плануванням. Чи можна порівняти довгострокове планування 1960—1970-х років у СРСР і країнах з розвинутою ринковою економікою?</p> <p>3. Розкрити сутність, основні відмінності та обмеження бюджетування, довгострокового та стратегічного планування, «регулярного» менеджменту та стратегічного управління.</p> <p>4. Які обмеження стратегічного управління є найбільш істотними та чому його доцільно застосовувати на ринково-орієнтованих підприємствах?</p>	6	9
2	<p>Тема 2. Визначення місії та цілей діяльності бізнесу.</p> <p>1. На яких засадах формується місія підприємства та які ознаки грамотно сформованої місії? Чи може отримання прибутку бути місією?</p> <p>2. Сформулювати місію університету, де ви навчаєтесь, її зміст та необхідність встановлення.</p> <p>3. Для чого існує класифікація цілей та за якими критеріями можна їх класифікувати? Чи існують розбіжності цілей окремої особи та групи і як можна їх уникнути?</p> <p>4. Що таке «дерево цілей»? Які підходи до його побудови? Де може застосовуватися «дерево цілей» підприємства?</p> <p>5. Охарактеризувати процес побудови «дерева цілей» на прикладі декомпозиції будь-якої мети.</p>	6	8
3	<p>Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища діяльності фірми. Аналіз аграрного сектору України.</p> <p>1. Охарактеризувати відомі моделі зовнішнього, проміжного та внутрішнього середовища, що застосовуються у стратегічному управлінні. Чому ієрархічні моделі середовища організації нині домінують у теорії та практиці стратегічного управління?</p>	6	8

	<p>2. Визначення механізму впливу факторів середовища на діяльність аграрного бізнесу. Приклади впливу державних органів управління (підтримка, обмеження) на діяльність організацій аграрного сектору з різними формами власності.</p> <p>3. Описати варіанти впливу окремих елементів безпосереднього оточення (проміжного середовища) на діяльність аграрних підприємств. Які складові цього середовища є найбільш критичними для підприємства – об'єкта аналізу? Чи є ця ситуація типовою?</p>		
4	<p>Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу фірми.</p> <p>1. Який з розглянутих методів оцінювання стратегічного потенціалу підприємства є найбільш прийнятним для застосування здобутих результатів у розробці стратегії?</p> <p>2. Визначити сильні та слабкі сторони підприємства, різної сфери діяльності.</p> <p>3. Навести приклади взаємовпливу внутрішнього та зовнішнього середовищ організації. Яким організаціям вдається не тільки впливати на середовище, а й формувати його?</p>	6	8
<p>Змістовий модуль 2. “Стратегічний набір” і методи формування стратегії розвитку бізнесу</p>			
5	<p>Тема 5. Загальні та загальноконкурентні стратегії. Особливості загальноконкурентних стратегій аграрного бізнесу.</p> <p>1. Визначити сутність «стратегічного набору» підприємства та його призначення. Сформулювати критерії формування «стратегічного набору». Які ознаки має обґрунтований «стратегічний набір»?</p> <p>2. Як пов'язані цілі та стратегії управління? Яке місце займає «стратегічна прогалина» в обґрунтуванні стратегій розвитку організації?</p> <p>3. Визначити співвідношення загальних та загальноконкурентних стратегій. Обґрунтувати загальноконкурентну стратегію для конкретного аграрного підприємства.</p> <p>4. Визначити основні фактори, що впливають на вибір продуктово-товарних стратегій. Чому варто віддати перевагу в дослідженнях, щоб розробити реальні продуктово-товарні стратегії?</p>	6	8
6	<p>Тема 6. Забезпечувальні стратегії.</p> <p>1. Охарактеризувати взаємозв'язок і співвідношення продуктово-товарних, функціональних і ресурсних</p>	6	9

	<p>стратегій підприємства.</p> <p>2. Визначити основні фактори, що впливають на вибір продуктово-товарних стратегій.</p> <p>3. Моделі та методи аналізу та балансування СЗГ? Оцінити співвідношення СЗГ під час обрання різних загальноконкурентних стратегій.</p> <p>4. Яке місце та роль мають «забезпечувальні» стратегії у «стратегічному наборі»? Що впливає на їхній зміст і методи розробки (коригування)?</p> <p>5. Загальні вимоги до побудови ресурсних стратегій. Які моделі та методи використовуються для їх розробки?</p>		
7	<p>Тема 7. Стратегії диверсифікації бізнесу. Диверсифікація аграрного бізнесу.</p> <p>1. Оцінити умови, переваги та недоліки різних варіантів диверсифікації. Чому конгломератна диверсифікація не завжди ефективна?</p> <p>2. Визначте можливості диверсифікації діяльності агробізнесу.</p> <p>3. Необхідні зміни у діяльності організації та їх структура для здійснення диверсифікації.</p>	8	9
8	<p>Тема 8. Корпоративна стратегія. Альтернативність у стратегічному виборі.</p> <p>1. Що таке «портфель» бізнесу? В яких умовах існує необхідність аналізу та планування «портфеля»?</p> <p>2. Обґрунтувати вплив ресурсних і функціональних стратегій на зміст комплексної стратегії «розвиток загального управління».</p> <p>3. Які з найвідоміших у світовій практиці методів побудови стратегій можна застосувати в умовах діяльності українських підприємств? Чи можна стверджувати, що склад основних елементів «стратегічного набору» організації незмінний?</p> <p>4. Головні стратегічні альтернативи для стратегії стабілізації – зменшення витрат, фінансова активізація та економія, ревізія витрат; для стратегії скорочення – перебудова системи управління, покращення фінансової діяльності, активізація роботи маркетингових служб.</p> <p>5. Об'єктивні обмеження при формулюванні стратегічних альтернатив: рівень наявних фінансових ресурсів, рівень прийняттого ризику, потенціальні навички та можливості підприємства, відносини в межах робочих зв'язків підприємства, протидія конкурентів.</p>	8	9

9	Тема 19. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства. 1. Альтернативні стратегії в межах матриці БКГ. Сильні та слабкі сторони матриці БКГ. Обмеженість матриці та головні зауваження щодо можливостей її використання. 2. Сильні та слабкі сторони моделі Дженерал Електрик та Мак-Кінсі. 3. Матричні методи проведення портфельного аналізу (нові матриці BCG, матриця “балансу життєвих циклів”, матриця “товар - ринок”).	8	10
	Разом	60	78

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Заочна форма навчання

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок розробки стратегії підприємства.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно впродовж вивчення дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» для студентів заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені питання.

8. Методи навчання

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (студентами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, аудіовізуальний метод, метод «дерева рішень», презентації.

Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного обговорення.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Застосування аудіовізуального методу передбачає використання можливостей Інтернет, теле-, відео-, фото-, аудіо- та інших матеріалів у навчальному процесі.

Метод «дерева рішень» використовується з метою зважити переваги і недоліки різних варіантів дій, рішень тощо, аналізуючи та оцінюючи альтернативні варіанти розв'язання проблеми та прогножуючи наслідки кожного з них.

Самостійна робота полягає в опрацюванні матеріалів лекцій, а також у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів при підготовці до практичних і семінарських занять та модульного контролю.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Стратегії розвитку бізнесу» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2020>.

В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення перевірки засвоєних здобувачами знань, сформованих умінь і навичок передбачено застосування таких методів контролю:

- усного контролю – при проведенні опитувань здобувачів під час практичних;
- письмового контролю або тестового контролю – при написанні комплексних поточних контрольних робіт (ПМК) та модульного контролю;
- практичного контролю – при перевірці та встановленні правильності виконання здобувачами завдань;
- самоконтролю – при регулюванні здобувачами своєї навчальної діяльності за допомогою ведення здобувачами індивідуального обліку накопичених балів за рейтинговою оцінкою виконаної ними роботи та порівняння з нормативними значеннями.

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена 100-бальна шкала (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо).

При контролі виконання самостійної роботи, яка передбачена робочою програмою дисципліни, оцінюванню в балах підлягають: самостійне опрацювання окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових тестів; підготовка реферативних матеріалів тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання та практичні вміння, яких набули здобувачі після опанування певного змістового модуля. Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів.

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувачі мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього практичного заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли здобувач не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем. Знання здобувача з певного модуля вважаються незадовільними, за умови, що сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 60% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни, встановлені викладачем.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі при формі контролю «залік» з дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу»

В основу рейтингового оцінювання знань здобувача закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Денна форма навчання

Зміст	ЗМ 1					ЗМ 2							Наукова робота	Загальна сума балів		
	40					50										
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	МК2	10	100			
Кількість балів за змістовий модуль	40					50										
Кількість балів за видами робіт, всього:	7	7	8	8	10	8	8	8	8	8	10			10	100	
в т.ч.: активність на практичних заняттях	5	5	5	5		5	5	5	5	5						
- виконання самостійної роботи	2	2	3	3		3	3	3	3	3						

Заочна форма навчання

Зміст	ЗМ 1					ЗМ 2							Контрольна робота	Наукова робота	Загальна сума балів		
	30					40											
Теми	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	МК1	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	МК2	20	10	100			
Кількість балів за змістовий модуль	30					40											
Кількість балів за видами робіт, всього:	4	4	6	6	10	6	6	6	6	6	10				20	10	100
в т.ч.: активність на практичних заняттях			3	3		3				3							
- виконання самостійної роботи	4	4	3	3		3	6	6	6	3							

Поточний контроль.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів є активність і систематичність роботи на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи здобувачів, розв'язання модульних завдань.

При контролі на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні заявлених на занятті питань; результати бліцопитування та письмового або тестового контролю знань.

Під час контролю виконання завдань для самостійної роботи оцінюванню підлягають: правильність і повнота врахування усіх складових завдання; обґрунтованість відповіді.

При контролі виконання модульних завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі після опанування тем змістового модуля. Контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання.

Максимальна сума балів поточного контролю з дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» – 100. Бали розподіляються наступним чином:

- активність роботи протягом семестру не може перевищувати 70 балів;
- виконання модульних завдань (2 змістових модулів) – не більше 20 балів;
- бали за науково-дослідну роботу – не більше 10 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання модульних завдань.

1. При контролі систематичності та активності роботи на практичних і семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність вирішення ситуаційних завдань на практичному занятті або написання письмового контролю на семінарському занятті; результати бліц-опитування.

Система оцінювання активності роботи:

- а) відповідь на питання практичного заняття – 2 бал.
- б) змістовні доповнення при обговоренні питань практичного заняття – 1 бал.
- в) бліц-опитування – 1 бал.
- г) вирішення ситуаційних завдань або письмовий контроль – 1-2 бали.

2. При контролі виконання модульних завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем певного модуля. Модульний контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання письмово або з використанням платформи MOODLE. Система оцінювання виконання завдань модуля: – 1 - 10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

Бали за додаткову роботу – представлення результатів науково-дослідних робіт: участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах, публікація наукових статей, тез доповіді на конференції – 1-10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90 – 100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (74 – 89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60 – 73 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не володіє основними методами наукових досліджень при виконанні практичних завдань.

11. Методичне забезпечення

1. Бленда Н.О. Методичні вказівки до семінарських і практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». Умань. 2024. 28 с.

2. Бленда Н.О. Методичні вказівки для самостійної роботи та написання контрольних робіт з дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». Умань. 2024. 15 с.

3. Бленда Н.О. Стратегії розвитку бізнесу. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Аграрне підприємництво та агротрейдинг». URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=2020>

12. Рекомендована література

Базова

1. Галушка З. І., Лусте О.О. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика. Навчальний посібник. Чернівці. ЧНУ, 2021. 290 с.
2. Дикань В.Л., Зубенко В.О., Маковоз О.В., Токмакова І.В., Шраменко О.В. Стратегічне управління: навч. посібник. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 272с.
3. Довбня С.Б., Найдовська А.О. Стратегія підприємства. Частина 2: Навч. посібник. Дніпро: НМетАУ, 2021. 92 с.
4. Піжук О. І. Стратегія підприємства : навч. посіб. ; Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, [та ін.]. Ірпінь, 2018. 390 с.
5. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: підруч. Тернопіль: «Економічна думка». 2012. 390 с.
6. Стратегічний аналіз галузі. Навчальний посібник / За ред. Лотиш О.Я. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 248 с.
7. Стратегічний менеджмент. [текст] навч. посіб. / За заг. ред. Бутка М. П. [М.П.Бутко, М.Ю.Дітковська, С.М.Задорожна та ін.] К. : «Центр учбової літератури», 2016. 376 с.
8. Стратегія розвитку підприємства: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти / укладачі: Є. О. Підгора, Т. П. Гітіс, С. В. Касьянюк. Краматорськ Тернопіль : ДДМА. 2023. 98 с
9. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
10. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник. Київ : “К.І.С.”, 2017. 932 с
11. Черчик Л.М., Левицький В.В. Стратегічний менеджмент: конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.
12. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: підруч. Київ. нац. екон. ун-т. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2004. 700с.

Допоміжна

13. Богатирьова Л. Д. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ, 2012. 384 с.
14. Бленда Н.О., Уланчук В.С., Жарун О.В., Длугоборська Л.В. Розвиток іноземного інвестування в Україні. Збірник наукових праць Уманського НУС, Вип. 96, 2020. С. 21-34.

15. Бленда Н.О. SWOT-аналіз – основа формування стратегії підприємства. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Аспекти стабільного розвитку економіки в умовах ринкових відносин», 25-26 травня 2017р.

16. Бленда Н.О. Особливості диверсифікації виробництва аграрних підприємств. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції молодих учених і науково-педагогічних працівників «Підсумки наукової роботи за 2014-2019 рр.», приурочена 175-річчю Уманського НУС, 14-15 травня 2019р / Редкол.: Непочатенко О.О. (відп. ред.) та ін. Умань. Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС, С. 98-101.

17. Бленда Н.О., Коротеєв М.А., Соковніна Д.М., Соколюк С.Ю., Жарун О.В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 124-131.

18. Бленда Н.О., Чернега І.І. Алгоритм розробки та реалізації стратегії підприємства. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 302-309.

19. Бленда Н.О., Чернега І.І., Коротеєв М.А. Діяльність фермерських господарств у формуванні пропозиції на ринку сільськогосподарської продукції та визначення стратегічних перспектив їх розвитку в Україні. Економіка та суспільство. 2021. № 34. [URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/34](https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/34)

20. Величко Ю., Мунька С. Сучасні маркетингові стратегії розвитку агробізнесу в економічно розвинених країнах і можливості їх упровадження в Україні. Аграрна економіка. 2023, Т. 16, № 1-2. 118-124. URL: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2023.01-02.118>

21. Гордієнко П. Л., Дідковська Л. Г., Яшкіна Н. В. Стратегічний аналіз: навч. посіб., 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Алерта, 2008. 478 с.

22. Жарун О.В., Савчук В.К., Уланчук В.С. Стратегічний розвиток підприємств аграрної сфери економіки України: аналітико-прогнозна оцінка: колективна монографія. За заг. ред. В. К. Савчука, К.: ЦП «Компринт», 2018. 280-298 с.

23. Ковалевська А. В., Родченко В. Б., Леонт'єва Ю. Ю. Стратегія підприємства: навч. посібник у тестах. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2013. 282 с.

24. Ковтун, І. О. Стратегія підприємства: практикум[Текст] : навч. посіб. Львів: «НовийСвіт-2000», 2009. 308 с.

25. Nataliia Blenda, Yuliia Nesterchuk, Vitalii Rybchak. Indicators of the level of food security in Ukraine. Turystyka i Rozwój Regionalny. 2020. № 14. S. 31-40.

26. Nesterchuk Y., Korotieiev M., Cherneha I., Sokoliuk S., Zharun O. & Blenda N. Formation of Productive Employment of Labor Potential by Diversifying the Rural Economy. (Формування продуктивної зайнятості трудового потенціалу шляхом диверсифікації сільської економіки.) Proceedings of the

35rd International Business Information Management Association Conference (IBIMA). Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges 1-2 April 2020, Seville, Spain, P. 14252-14258.

27. Писаренко В.В., Багорка М.О. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. Дніпро: Видавець, 2019. 240 с.

28. Пономаренко В.С. Стратегічне управління організаційними перетвореннями на промислових підприємствах. Х. : ХНЕУ, 2005. 452 с.

29. Портер М. Стратегія конкуренції. [Текст] : методика аналізу галузей і діяльності конкурентів. Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. - К.: Основи. 1997. 390с.

30. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Бізнес-стратегії європейських компаній : навч. посіб. К: ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК", 2018. 310 с.

31. Соколюк С.Ю., Коротєєв М.А., Жарун О.В., Тупчій О.С., Бленда Н.О. Диверсифікація як стратегічний напрям сталого розвитку підприємств аграрного сектору економіки. Збірник наукових праць Уманського НУС. Вип. 99. Ч.2. 2021. С. 326-336.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:<http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL:<http://www.me.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій. URL:<http://www.minregion.gov>.

14. Перезарахування та визнання результатів навчання

Перезарахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни «Стратегії розвитку бізнесу» або її окремого компонента можливе за умов участі здобувача в програмі академічної мобільності (навчання в інших ЗВО) відповідно до Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/FVKB>); Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/Mq6O>); Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/npO1>); Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>).

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси

інтенсивного навчання, платформи онлайн-курсів, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми.

Участь у програмах здобуття неформальної та інформальної освіти регламентує Положення про порядок визнання в Уманському національному університеті садівництва результатів навчання, отриманих у неформальній та/або

інформальній освіті <https://www.udau.edu.ua/ua/file/4n0x>.

15. Політика академічної доброчесності

У процесі навчання з дисципліни «Стратегія розвитку бізнесу», здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил академічної доброчесності, визначених Кодексом доброчесності Уманського національного університету садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/4dH7>). При підготовці рефератів, виконанні індивідуальних науково-дослідних завдань, а також під час проведення контрольних заходів очікується, що всі роботи подані здобувачами будуть їхніми оригінальними дослідженнями та міркуваннями.

Будь-які види порушення академічної доброчесності, зокрема плагіат, неправомірне використання чужих ідей, фальсифікація даних чи співучасть у таких діяннях, є абсолютно неприпустимими і не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу порушення.

З метою запобігання порушенням і підвищення якості академічних робіт, здобувачам настійно рекомендується користуватися належними академічними ресурсами та інструментами для перевірки робіт на плагіат, а також звертатися за консультаціями з питань правильного цитування і академічного письма.

16. Зміни у робочій програмі на 2024/2025 навчальний рік

Зміни, внесені до робочої програми на 2024-2025 навчальний рік, охоплюють:

1. В розділі мета та завдання навчальної дисципліни внесені зміни відповідно до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва, затвердженого Вченою радою УНУС протокол № 1 від 08.10.2020, зі змінами та доповненнями від 11.07.2024, протокол №8, та введеного в дію наказом ректора від 11.07.2024 №01-16/18/од. (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/iERg>).

2. Оновлено наповнення змістових модулів та тем з навчальної дисципліни.

3. Оновлено перелік рекомендованої літератури.